

Til alle gymnasiale uddannelsesinstitutioner

Styrelsen for Undervisning og
Kvalitet

Frederiksholms Kanal 26
1220 København K
www.stukuvvm.dk
stuk@stukuvvm.dk

Orientering om udvidelse af tilsynet med gymnasiale uddannelsesinstitutioner

9. oktober 2020

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) fører tilsyn med undervisningens kvalitet på de gymnasiale uddannelsesinstitutioner. Kvalitetstilsynet udvides nu med nye indikatorer, der skal afdække risiko for parallelsamfundsproblematikker på institutionerne. Ændringerne sker som følge af den politiske delaftale på undervisningsområdet om bekæmpelse af parallelsamfund, som blev indgået 9. maj 2018 mellem Venstre, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti. Som følge af aftalen udvides tilsynet med folkeskoler og erhvervsuddannelsesinstitutioner tilsvarende.

Formålet med de nye indikatorer er at identificere og give tilbud om vejledningsbistand til afdelinger, som er i risiko for at opleve problematikker relateret til parallelsamfund og derfor eventuelt kan opleve udfordringer med at skabe trygge rammer for elevernes faglige og sociale udvikling. Disse problematikker kan fx komme til udtryk gennem dårligt undervisningsmiljø og manglende demokratisk forståelse.

Tilsynet med parallelsamfundsproblematikker omfatter ikke private institutioner for gymnasiale uddannelser. Styrelsen har i indeværende år ført tilsyn med, at disse institutioner lever op til frihed og folkestyre-kravet.

Nye screeningsindikatorer med fokus på parallelsamfund

Parallelsamfund er ikke en entydig størrelse, der stringent kan afgrænses og defineres. Et parallelsamfund kan være et fysisk og mentalt isoleret samfund, som følger egne regler, normer og værdier, som har tendens til at lukke sig om sig selv, og som i nogle tilfælde heller ikke ønsker fuldt ud at blive en del af det danske samfund. For børn kan det betyde en opvækst præget af isolation fra det omgivende samfund i en passivkultur (jf. Parallelsamfund i Danmark”, Økonomi- og Indenrigsministeriets Økonomisk Analyse nr. 30, februar 2018).

Ved hjælp af en række objektive databaserede forhold har styrelsen mulighed for at indkredse skoler, hvor der kan være risiko for parallelsamfundsproblematikker. Her kan der være behov for særlige indsatser for at forebygge og modvirke disse udfordringer.

De eksisterende screeningsindikatorer suppleres med følgende nye databaserede screeningsindikatorer, der har fokus på risiko for parallelsamfund:

- Andel elever fra udsatte boligområder (mindst 30 pct. i mindst ét af de seneste tre år)
- Andel elever med ikke-vestlig baggrund (mindst 30 pct. de seneste to år)
- Andel elever, hvor begge forældre er uden tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelse (mindst 40 pct. de seneste to år)
- Andel elever, som ikke består skriftlig dansk A (mindst 10 pct. de seneste to år)

Der screenes, som i det øvrige kvalitetstilsyn, på afdelingsniveau. Afdelinger udtages til tilsyn på baggrund af en konkret helhedsvurdering. For afdelinger, der falder ud i screeningen på ovenstående indikatorer, vil Styrelsen for Undervisning og Kvalitet foretage en nærmere analyse af afdelingen ud fra tilgængelige data, som styrelsen i forvejen er i besiddelse af – fx data fra de øvrige indikatorer i kvalitetstilsynet.

Hvis styrelsen herefter finder anledning til at gå videre, skal der indhentes en redegørelse med en række oplysninger fra institutionerne til brug for videre undersøgelse af eventuelle parallelsamfundsproblematikker på afdelingen. Det omhandler blandt andet omfanget af vold mod afdelingens personale, omfanget af sociale underretninger om elever, omfanget af snyd ved prøver og omfanget af bortviste elever. Desuden vil der blive spurgt ind til hvorvidt afdelingen oplever, at der finder religiøs chikane og negativ social kontrol sted samt til afdelingens arbejde med at forebygge og modvirke, at der opstår parallelsamfundsproblematikker. Institutionen vil således få mulighed for at beskrive egne perspektiver på eventuelle parallelsamfundsproblematikker på afdelingen. Skolen anmodes herudover om at indsende skolens APV (Arbejdspladsvurdering).

Endelig stillingtagen til udtagelse til tilsyn sker ud fra en samlet og konkret vurdering af afdelingens resultater på alle kvalitetstilsynets databaserede screeningsindikatorer (bl.a. parallelsamfundsindikatorerne, karakterer, overgang til videre uddannelse, frafald mv.), dens redegørelse samt styrelsens øvrige kendskab til og dialog med institutionen. Institutionens egne perspektiver på disse problematikker, herunder i hvor høj grad der er en opmærksomhed på dem, samt hvilke eventuelle indsatser der er sat i gang, vil indgå som et element i styrelsens endelige stillingtagen om udtagelse til tilsyn.

Tilbud om rådgivningsforløb

Afdelinger, der udtages til tilsyn, vil få tilbud om vejledningsindsatser med styrelsens læringskonsulenter med fokus på at skabe en systematisk og målrettet databaseret indsats ift. faglige, trivselsmæssige og/eller parallelsamfundsrelaterede problematikker ud fra en dialog med og konkret vurdering af afdelingens behov. Institutioner, som ikke udtages til tilsyn, men som fx oplever problemer af mindre omfang er også velkomne til at rette henvendelse til styrelsens læringskonsulenter (stuk.cks@stukuvvm.dk) for råd og vejledning.

Vejledningsforløbene inden for parallelsamfund vil typisk være suppleret af øvrige relevante faglige indsatser og kan alt efter institutionens behov blandt andet omfatte følgende:

- Styrkelse og vurdering af nyankomne og tosprogede unges sproglige kompetencer
- Kontroversielle emner
- Kritisk tænkning
- Demokrati og medborgerskab
- Vold og konfliktmægling
- Forebyggelse af social kontrol
- Forebyggelse af ekstremisme og radikalisering
- Styrkelse af forældresamarbejdet
- Tydelig rammesætning
- Fællesskabende didaktikker

Hvis der som led i tilsynet er behov for at tage hensyn til særlige omstændigheder grundet den aktuelle situation med COVID-19, vil styrelsen gå i dialog med afdelingerne herom.

Nye sanktionsredskaber i tilsynet

Som følge af parallelsamfundsaftalen blev styrelsens tilsyn per 1. august 2019 desuden tilført en række yderligere sanktionsredskaber. Disse sanktioner er til anvendelse i kvalitetstilsynet med gymnasiale uddannelsesinstitutioner i tilfælde af vedvarende kvalitetsudfordringer. Sanktionerne er udmøntet i lov nr. 277 af 26. marts 2019 og trådte i kraft 1. august 2019.

På gymnasiale uddannelser kan styrelsen, hvis der er tale om vedvarende kvalitetsudfordringer, pålægge institutionens bestyrelse at indgå en indsatsaftale med styrelsen. Som noget nyt har styrelsen mulighed for at fratage en institution eller afdeling retten til at optage fagligt svage elever ved optagelsesprøve, standardiseret vurdering eller vejledningssamtale, hvis institutionen ikke på tilfredsstillende vis har indfriet en indgået indsatsaftale.

Ligeledes kan styrelsen, hvis en institution ikke har indfriet en indgået indsatsaftale inden for en tre-årig tidshorisont, træffe beslutning om nedlæggelse, spaltning eller fusion af en institution eller afdeling.

Ved spørgsmål henvises der til stuk.gk@stukvum.dk

Med venlig hilsen

Julie Elm Vig Albertsen
Direktør
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet